

SỞ GD&ĐT HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NGUYỄN TRÃI

ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN I
NĂM HỌC 2021 - 2022
Môn: Ngữ văn, lớp 11

Thời gian làm bài: 180 phút (không kể thời gian giao đề)

(Đề thi có 01 trang)

Ngày thi: 11/10/2021

Câu 1(4.0 điểm)

Sau một hành trình đồng hành với những người trẻ tuổi bị thương tổn tâm hồn và mất tuổi thơ, tác giả Đặng Hoàng Giang viết: *“Tâm hồn ta cần lòng trắc ẩn với chính mình như cơ thể cần vitamin”* (Đặng Hoàng Giang - *“Tìm mình trong thế giới hậu tuổi thơ”*- NXB Hội nhà văn, 2020, tr 389).

Từ ý kiến trên, anh/chị suy nghĩ như thế nào về *“lòng trắc ẩn với chính mình”*?

Câu 2 (6.0 điểm)

“Thơ là niềm khao khát, là ước nguyện của con người.”

(Tô Hoài- Trích *“Lời giới thiệu tuyển tập Nguyễn Bính”*- NXB Văn học, 1986)

Anh/chị hãy trình bày suy nghĩ về ý kiến trên và làm sáng tỏ quan điểm của mình qua các sáng tác thơ mới (1932 - 1945) mà anh chị đã được học và đọc thêm.

-----**HẾT**-----

Họ và tên thí sinh:Số báo danh.....

Chữ ký giám thị 1.....Chữ ký giám thị 2.....

ĐÁP ÁN - THANG ĐIỂM THI NĂNG KHIẾU LẦN I - LỚP 11 VĂN

Năm học 2021 - 2022-

Ngày thi: 11/10/2021

Môn: Ngữ văn.

(Đáp án - thang điểm: gồm 04 trang)

Câu	Yêu cầu cần đạt	Điểm
1	NGHỊ LUẬN XÃ HỘI (4 điểm)	
	a. Xác định đúng vấn đề nghị luận: sự cần thiết, ý nghĩa của lòng trắc ẩn với chính mình.	0.25
	b. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận: có 3 phần mở, thân, kết: Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề.	0.5
	c. Triển khai vấn đề nghị luận: Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác nghị luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu sau:	
	* Giải thích ý kiến: - Lòng trắc ẩn: là niềm thương xót thâm kín trước nỗi bất hạnh, đau khổ của người khác. - Lòng trắc ẩn với chính mình: là lòng thương xót hướng vào bên trong, hướng tới chính bản thân mình khi tổn thương, đau khổ. - So sánh “cần lòng trắc ẩn với chính mình như cơ thể cần vitamin” làm nổi bật sự cần thiết của lòng tự trắc ẩn ở mỗi người. => Ý kiến của Đặng Hoàng Giang đã nêu lên sự cần thiết, ý nghĩa của việc mỗi người cần biết thương xót, coi bản thân như một đối thể để an ủi, chăm sóc, chữa lành cho chính mình khi đau khổ, tổn thương.	0.5
	* Bình luận, phân tích, chứng minh vấn đề: - Lòng tự trắc ẩn với bản thân biểu hiện như thế nào? + Biết thương xót bản thân + Biết quan tâm, chăm sóc bản thân về cả thể chất lẫn tinh thần. + Biết cách tự an ủi và chữa lành tâm hồn mình.	0.25
	- Tại sao lòng tự trắc ẩn lại cần thiết với con người như vitamin cần cho cơ thể? + Biết trắc ẩn với chính mình, ta có thể đi qua những đau khổ, tổn thương, tâm hồn có cảm giác nhẹ nhàng được an ủi, những lo âu, muộn phiền, khổ đau lắng xuống. Bởi khi đó, ta nhận thức rõ hơn về cảm xúc của mình và ôm ấp, vuốt ve nó để không bị nhấn chìm trong cảm xúc tiêu cực. + Khi trắc ẩn với chính mình, ta có cơ hội nhận thức đúng đắn về đau khổ của mình để hiểu rằng đau khổ là một phần của cuộc sống và ai cũng có ẩn ức, khổ đau riêng. Nhận thức ấy sẽ cho ta động lực, nghị lực để vươn lên,	2.0

	<p>vượt qua khó khăn trong cuộc sống.</p> <p>+ Khi trắc ẩn với chính mình, ta dễ dàng chấp nhận bản thân với những khiếm khuyết, những vụng về và tổn thương và ý thức rõ hơn về quyền được sống, được mưu cầu hạnh phúc. Ta có cơ hội tìm mình, tìm được cuộc sống của mình trong yêu thương và hạnh phúc.</p> <p>+ Khi trắc ẩn với chính mình, ta mới có mong muốn thay đổi bản thân từ bên trong, chứ không phải là từ sự trừng phạt hay những lời khen ngợi. Những thay đổi ấy sẽ giúp ta trở nên hoàn thiện hơn, có cơ hội thành công hơn trong cuộc sống.</p> <p>+ Khi trắc ẩn với chính mình, ta mới có thể trắc ẩn với người khác, biết yêu thương, vị tha và có một đời sống thực sự ý nghĩa.</p> <p><i>(Học sinh lấy dẫn chứng phù hợp cho các luận điểm quan trọng)</i></p>	
	<p><i>* Đánh giá, liên hệ, mở rộng vấn đề:</i></p> <p>- Ý kiến đúng đắn về cách thức chữa lành tổn thương trong tâm hồn và tìm thấy chính mình trong đau khổ, cho con người cách nghĩ, cách sống tích cực để mạnh mẽ vượt qua khó khăn.</p> <p>- Trắc ẩn với chính mình không có nghĩa là tự thương hại, coi mình là thấp kém và bị ghét bỏ; trắc ẩn với chính mình cũng không có nghĩa là sự nuông chiều bản thân.</p> <p>- Làm thế nào để trắc ẩn với mình?</p> <p>+ Phải nhìn nhận đúng về hoàn cảnh và những cảm xúc của mình.</p> <p>+ Phải biết chấp nhận chính mình với những khiếm khuyết và tổn thương, đối xử với chính mình như với một người bạn để an ủi, động viên và nhắc nhở.</p> <p>- Liên hệ bản thân: em đã biết trắc ẩn với chính mình chưa? Nếu chưa, em đã phải trải qua những tổn thương nào trong nỗi cô đơn? Nếu rồi, em đã làm như thế nào? Con người em đã thay đổi ra sao? Bài học mà em rút ra cho mình từ câu nói của Đặng Hoàng Giang?</p>	0.75
2	NGHỊ LUẬN VĂN HỌC (6 điểm)	
	<i>a. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> đặc trưng và khả năng của thơ ca.	0.25
	<i>b. Đảm bảo cấu trúc của bài văn nghị luận:</i> 3 phần mở, thân, kết, mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết thúc vấn đề.	0.25
	<i>c. Triển khai vấn đề thành các luận điểm:</i> Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách song cần đảm bảo những nội dung cơ bản sau:	
	<p><i>* Giải thích ý kiến:</i></p> <p>- <i>Thơ:</i> là hình thức sáng tác văn học mang bản chất trữ tình, thể hiện tình cảm, cảm xúc của con người bằng ngôn ngữ hàm súc, cô đọng, giàu nhịp điệu.</p> <p>- <i>Khao khát, ước nguyện:</i> là mong muốn thiết tha của con người về một điều gì đó. Những khao khát cơ bản nhất của con người là khao khát tình yêu, hạnh phúc, khao khát sống, khao khát kiếm tìm và vươn tới những giá trị</p>	0.5

	nhân đạo, vừa giàu tinh thần dân tộc.	
	<p><i>* Đánh giá và mở rộng, nâng cao:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến là một nhận định đúng đắn, có ý nghĩa sâu sắc với nhà thơ và người đọc thơ. Nhà thơ cần hiểu rằng thơ luôn là sự thể hiện của cảm xúc thành thực và là tiếng nói của những khát khao cháy bỏng. Người đọc thơ phải tìm vào thế giới tâm hồn thi sĩ để gọi tên những khát khao, ước nguyện của họ và chan hòa trong thế giới ấy để tìm thấy khát khao của chính mình. - Là tiếng nói của khao khát, ước nguyện, thơ chính là cách để nghệ sĩ thể hiện cái tôi và khẳng định cái tôi của mình giữa cuộc đời, là cách người nghệ sĩ có thể còn lại mãi với cuộc đời. Mặt khác, là tiếng nói của khát vọng, thơ mãi cần thiết với con người, đồng hành với con người trên hành trình sống. - Tuy nhiên, thơ còn thể hiện sự thật cuộc sống, những cảm xúc buồn vui thường nhật, những tình cảm giản dị của con người. - Để thơ có thể trở thành tiếng nói của khao khát, nhà thơ không chỉ cần trái tim yêu đời, yêu người thiết tha, say đắm mà cần có khả năng về ngôn từ để biểu đạt thành thực nhất trái tim mình. 	0.75

*******HẾT*******

Người ra đề và soạn đáp án: Đặng Thị Lan Anh

Người duyệt đề: Bùi Đình Nhiễm